C/2025/3983

2025 8 20

TARYBOS REKOMENDACIJA

2025 m. liepos 8 d.

dėl Ispanijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

(C/2025/3983)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 ([1]), ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

Bendrosios nuostatos

(1) Reglamente (ES) 2024/1263, kuris įsigaliojo 2024 m. balandžio 30 d., nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti užtikrinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi SESV nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestrą visų pirma sudaro konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimas ir įgyvendinimo priežiūra. Be to, tuo reglamentu valstybės narės skatinamos prisiimti atsakomybę už fiskalinę politiką ir akcentuojamas vidutinės trukmės laikotarpis, taip pat veiksmingesnis bei nuoseklesnis vykdymo užtikrinimas. Kiekviena valstybė narė privalo Tarybai ir Komisijai pateikti nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio (priklausomai nuo nacionalinio teisėkūros ciklo trukmės, 4 arba 5 metų) fiskalinį struktūrinį planą, kuriame išdėstomi jos fiskaliniai, reformų ir investicijų įsipareigojimai. Tame plane nustatytas grynųjų išlaidų ([2]) planas turi atitikti reglamento reikalavimus, įskaitant reikalavimus užtikrinti, kad valdžios sektoriaus bendroji skola būtų pradėta patikimai mažinti arba ir toliau būtų patikimai mažinama ne vėliau kaip iki koregavimo laikotarpio pabaigos arba kad ji išliktų apdairaus lygio, t. y. mažesnė nei 60 % bendrojo vidaus produkto (BVP), ir kad per vidutinės trukmės laikotarpį valdžios sektoriaus deficitas būtų sumažintas ir nesiektų Sutartyje nustatytos 3 % BVP pamatinės vertės ir (arba) toks išliktų. Koregavimo laikotarpis gali būti pratęsiamas ne daugiau kaip trejais metais, jeigu valstybė narė įsipareigoja vykdyti atitinkamas reformas ir investicijas pagal reglamente nustatytus kriterijus;

([1]) OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Grynosios išlaidos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1263 2 straipsnio 2 punkte: grynosios išlaidos – valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus: i) palūkanų išlaidas; ii) diskrecines pajamų priemones; iii) Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų; iv) nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui; v) bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus; ir vi) vienkartines bei kitas laikinąsias priemones.

(2) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241 ([3]), kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – EGADP). Pagal EGADP valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. teikiama Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos ekonominės politikos koordinavimo semestro prioritetus EGADP prisidedama prie ekonomikos bei socialinio atsigavimo skatinant tvarias reformas ir investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas ir didinant valstybių narių ekonomikų atsparumą. Ja taip pat padedama stiprinti viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, gerinti teritorinę sanglaudą Sąjungoje ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą;

(3) 2023 m. vasario 27 d. priimtu Europos Parlamento ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/435 ([4]) (toliau – „REPowerEU“) siekiama laipsniškai panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Tai padeda užtikrinti Sąjungos energetinį saugumą ir įvairinti jos energijos tiekimo šaltinius, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą. Ispanija į nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukė naują skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima finansuoti pagrindines reformas ir investicijas, kurios padės pasiekti „REPowerEU“ tikslus;

(4) 2021 m. balandžio 30 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Ispanija Komisijai pateikė savo nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal to reglamento 19 straipsnį Komisija, vadovaudamasi V priede pateiktomis vertinimo gairėmis, įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną. 2021 m. liepos 13 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą, kuriuo patvirtinamas Ispanijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimas ([5]); 2023 m. spalio 17 d. pagal 18 straipsnio 2 dalį tas sprendimas buvo iš dalies pakeistas, kad būtų atnaujintas negrąžintinos finansinės paramos didžiausias finansinis įnašas ir įtrauktas skyrius „REPowerEU“ ([6]). Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimamo sprendimo, kad Ispanija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir galutines reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tam tikros reformos ar investicijos tarpinės ir galutinės reikšmės pasiektos patenkinamai, turi būti neregresuojama ankstesnių tos pačios reformos ar investicijos reikšmių atžvilgiu;

(5) 2025 m. sausio 21 d. Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria pritariama Ispanijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui ([7]). Planas pateiktas pagal Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnį ir 36 straipsnio 1 dalies a punktą, jis apima 2025–2028 m. laikotarpį ir jame pateikiamas fiskalinis koregavimas per septynerius metus;

(6) 2024 m. lapkričio 26 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2025 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Ispanija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir pasiūlymą dėl 2025 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos ([8]) priėmė 2025 m. gegužės 13 d., o bendrą užimtumo ataskaitą – 2025 m. kovo 10 d.

(7) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti ES konkurencingumą pasaulyje. Joje nustatytos trys tvariam ekonomikos augimui būtinos transformacijos: i) inovacijos; ii) priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumas ir iii) saugumas. Kad būtų panaikintas atotrūkis inovacijų srityje, ES siekia puoselėti pramonės inovacijas, remti startuolių augimą įgyvendindama tokias iniciatyvas kaip ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategija ir skatinti tokių pažangių technologijų kaip dirbtinis intelektas ir kvantinė kompiuterija diegimą. Siekdama žalesnės ekonomikos, Komisija parengė išsamų Įperkamos energijos veiksmų planą ir nustatė švarios pramonės kursą, kuriais užtikrinama, kad perėjimas prie švarios energijos išliktų ekonomiškai efektyvus, palankus konkurencingumui, visų

([3]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB (OL L 63, 2023 2 28, p. 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) 2021 m. liepos 13 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Ispanijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (ST 10150/21; ST 10150/21 ADD 1 REV 1).

([6]) 2023 m. spalio 17 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas 2021 m. liepos 13 d. Įgyvendinimo sprendimas dėl Ispanijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (ST 13695/23 REV 1; ST 13695/23 ADD 1 REV 1).

([7]) Tarybos rekomendacija 2025 m. sausio 21 d. kuria pritariama Ispanijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui (OL C, C/2025/643, 2025 2 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/643/oj).

([8]) 2025 m. gegužės 13 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C, C/2025/2782, 2025 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

pirma intensyviai energiją vartojančiuose sektoriuose, ir skatintų augimą. Siekdama sumažinti pernelyg didelę priklausomybę ir padidinti saugumą, Sąjunga yra įsipareigojusi stiprinti pasaulines prekybos partnerystes, įvairinti tiekimo grandines ir užsitikrinti prieigą prie ypatingos svarbos žaliavų ir švarios energijos šaltinių. Šie prioritetai grindžiami horizontaliaisiais įgalinamaisiais veiksniais, t. y. reglamentavimo paprastinimu, bendrosios rinkos gilinimu, konkurencingumo finansavimu ir santaupų ir investicijų sąjunga, skatinimu ugdyti įgūdžius ir kurti kokybiškas darbo vietas ir geresniu ES politikos koordinavimu. Konkurencingumo kelrodis suderintas su Europos semestru, taip užtikrinant, kad valstybių narių ekonominė politika derėtų su Komisijos strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas visoje Sąjungoje;

(8) 2025 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas tuo pat metu įgyvendinant EGADP. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įgyvendinti visapusiškai, nes šie planai padeda veiksmingai spręsti visus per kelerius pastaruosius metus konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Šios konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra vienodai svarbios vertinant iš dalies pakeistus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus pagal Reglamento (ES) 2021/241 21 straipsnį;

(9) 2025 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos apima pagrindinius ekonominės politikos uždavinius, kurie nepakankamai sprendžiami į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktomis priemonėmis, atsižvelgiant į atitinkamus uždavinius, nustatytus 2019–2024 m. konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose;

(10) 2025 m. birželio 4 d. Komisija paskelbė 2025 m. Ispanijai skirtą šalies ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Ispanijos padaryta įgyvendinant atitinkamas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Ispanijai kylantys aktualiausi uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Ispanijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos 2030 m. pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo bei socialinės atskirties mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

Metinės pažangos ataskaitos vertinimas

(11) 2025 m. sausio 21 d. Taryba Ispanijai rekomendavo tokį didžiausią grynųjų išlaidų augimo tempą: 2025 m. – 3,7 %, 2026 m. – 3,5 %, 2027 m. – 3,2 % ir 2028 m. – 3,0 %, o tai atitinka didžiausius bendrus augimo tempus, apskaičiuotus remiantis 2023 m., t. y. 9,2 % 2025 m., 13,0 % 2026 m., 16,6 % 2027 m. ir 20,1 % 2028 m. 2025 m. balandžio 30 d. Ispanija pateikė savo metinę pažangos ataskaitą ([9]) dėl rekomenduojamo didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo laikymosi, dėl reformų ir investicijų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, įgyvendinimo ir reformų bei investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius uždavinius, nustatytus šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose, įgyvendinimo. Metinė pažangos ataskaita taip pat atspindi Ispanijos pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;

(12) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija rekomendavo koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas, ir 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Taryba šiam pasiūlymui pritarė;

(13) remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis ([10]), Ispanijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 3,5 % BVP 2023 m. iki 3,2 % 2024 m., o valdžios sektoriaus skola sumažėjo nuo 105,1 % BVP 2023 m. pabaigoje iki 101,8 % 2024 m. pabaigoje. Komisijos skaičiavimais, šie pokyčiai atitinka 2024 m. 3,5 % grynųjų išlaidų augimo tempą. Metinėje pažangos ataskaitoje Ispanijos įvertintas grynųjų išlaidų augimas 2024 m. sudaro 4,1 %. Komisijos vertinimu, grynųjų išlaidų augimas buvo mažesnis nei metinėje pažangos ataskaitoje. Komisijos skaičiavimų ir nacionalinių valdžios institucijų įverčių skirtumą lemia skirtingai įvertintas nacionalinio bendro ES programų

([9]) 2025 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([10]) Eurostato euro rodikliai, 2025 4 22.

finansavimo pokytis (nuo 2023 m.). Komisija naudoja IGAE pateiktus ir Eurostato patvirtintus duomenis, o Ispanija – pačios Finansų ministerijos įverčius. Remiantis Komisijos įverčiais, 2024 m. fiskalinė politika ([11]), apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, buvo stabdomoji (0,3 % BVP). 2025 m. birželio 4 d. Komisija priėmė pranešimą pagal SESV 126 straipsnio 3 dalį ([12]). Tame pranešime įvertinta Ispanijos biudžeto būklė, nes šalies valdžios sektoriaus deficitas 2024 m. viršijo 3 % BVP pamatinę vertę. Pranešime padaryta išvada, kad, atitinkamai atsižvelgiant į visus svarbius veiksnius, deficito kriterijaus laikomasi. Atsižvelgdama į šį vertinimą ir apsvarsčiusi pagal SESV 126 straipsnio 4 dalį parengtą Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę, šiuo etapu birželio mėn. Komisija neketina siūlyti pradėti perviršinio deficito procedūros;

(14) remiantis metine pažangos ataskaita, pagal makroekonominį scenarijų, kuriuo grindžiamos Ispanijos biudžeto projekcijos, numatoma, kad 2025 m. realusis BVP augs 2,6 %, o 2026 m. – 2,2 %. Į metinę pažangos ataskaitą įtrauktos makroekonominės projekcijos iki 2028 m. Į metinę pažangos ataskaitą neįtrauktos projekcijos pagal SVKI ([13]). Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP išaugs 2,6 % 2025 m. ir 2,0 % 2026 m., o infliacija pagal SVKI bus 2,3 % 2025 m. ir 1,9 % 2026 m.;

(15) metinėje pažangos ataskaitoje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki 2,8 % BVP, o valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos sumažės iki 101,7 %. Šie pokyčiai atitinka 4,1 % grynųjų išlaidų augimą 2025 m. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus deficitas bus 2,8 % BVP. Deficito sumažėjimas 2025 m. daugiausia atspindi visišką energijos paramos priemonių panaikinimą ir naujai priimtų mokesčių reformų poveikį. Komisijos skaičiavimais, šie pokyčiai atitinka 2025 m. 4,2 % grynųjų išlaidų augimą. Remiantis Komisijos įverčiais, 2025 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus skatinamoji (0,3 % BVP). Valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos turėtų sumažėti iki 100,9 %. Skolos santykio su BVP sumažėjimas 2025 m. daugiausia atspindi nominaliojo BVP augimą, lenkiantį skolos tvarkymo išlaidas;

(16) Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama (dotacijomis) 2025 m. finansuojamos valdžios sektoriaus išlaidos sudarys 1,1 % BVP, palyginti su 0,8 % BVP 2024 m. Išlaidas finansuojant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama atsiranda galimybių vykdyti aukštos kokybės investicijas ir našumą skatinančias reformas be tiesioginio poveikio Ispanijos valdžios sektoriaus balansui ir skolai;

(17) Ispanijos valdžios sektoriaus išlaidos gynybai 2021 m. sudarė 1,0 % BVP, 2022 m. – 1,1 % BVP, o 2023 m. – 0,9 % BVP ([14]). Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad gynybos išlaidos sieks 1,0 % BVP 2024 m. ir 1,3 % BVP 2025 m. Tai 0,3 procentinio punkto BVP daugiau nei 2021 m.;

(18) Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad Ispanijos grynosios išlaidos 2025 m. išaugs 4,2 %, o bendrai 2024 ir 2025 m. – 7,9 %. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad Ispanijos grynųjų išlaidų augimas 2025 m. bus didesnis už rekomenduojamą didžiausią augimo tempą, o tai atitinka 0,2 % BVP metinį nuokrypį ([15]). Numatomas nuokrypis neviršija 0,3 % BVP metinio nuokrypio ribos. Vertinant 2024 ir 2025 m. kartu, prognozuojama, kad bendras grynųjų išlaidų augimo tempas bus mažesnis už rekomenduojamą didžiausią augimo tempą;

([11]) Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų Sąjungos fondų, pokyčio skirtumas.

([12]) Komisijos pranešimas, parengtas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 126 straipsnio 3 dalį, 2025 6 4, COM(2025) 615 final.

([13]) Į metinę pažangos ataskaitą Ispanijos valdžios institucijos įtraukia tik duomenis apie privataus vartojimo defliatorių, kuris, kaip prognozuojama, 2025 m. sudarys 2,7 %, o 2026 m. – 2,4 %.

([14]) Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG). Dėl COFOG ir NATO apibrėžčių metodinių skirtumų COFOG apibrėžtimi pagrįstos išlaidos gali skirtis nuo NATO apibrėžtimi pagrįstų išlaidų.

([15]) Nuo 2026 m. šie skaičiai bus pateikiami Reglamento (ES) 2024/1263 22 straipsnyje nustatytoje kontrolės sąskaitoje.

(19) į metinę pažangos ataskaitą neįtrauktos biudžeto projekcijos po 2025 m. Remiantis iki prognozės duomenų galutinės datos turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. valdžios sektoriaus deficitas sudarys 2,5 % BVP. Deficito sumažėjimas 2026 m. daugiausia atspindi numatomą su potvyniais susijusių neatidėliotinų priemonių galiojimo pabaigą. Šie pokyčiai atitinka 3,9 % grynųjų išlaidų augimą 2026 m. Remiantis Komisijos įverčiais, numatoma, kad 2026 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus iš esmės neutrali. Komisija prognozuoja, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos sumažės iki 100,8 %;

(20) rekomendacijoje, kuria pritariama Ispanijos vidutinės trukmės laikotarpio planui, nurodomos reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, ir jų įgyvendinimo tvarkaraštis. Jos apima esamas ir pagerintas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nustatytas priemones, pavyzdžiui, reformas apmokestinimo ir kovos su sukčiavimu mokesčiais srityje, reformas, kuriomis siekiama gerinti viešųjų išlaidų kokybę, ir investicijas skaitmeninės pertvarkos, žaliosios pertvarkos ir našumo srityse, taip pat papildomas reformas ir investicijas, pavyzdžiui, bendros verslo reguliavimo sistemos diegimą, privalomų elektroninių sąskaitų faktūrų įvedimą ir investicijas į žmogiškąjį ir fizinį kapitalą. Atsižvelgdama į Ispanijos metinėje pažangos ataskaitoje pateiktą informaciją, Komisija daro išvadą, kad reformų ir investicijų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas ir kurios turėjo būti įgyvendintos iki 2025 m. balandžio 30 d., rinkinys buvo įgyvendintas, išskyrus tam tikrus Ispanijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano priemonės C28.R3 elementus ir susijusią mokesčių reformų įsigaliojimo tarpinę reikšmę, nustatytą remiantis ekspertų grupės rekomendacijomis ar kitomis Finansų ministerijos analizėmis;

Pagrindiniai politikos uždaviniai

(21) numatoma, kad dėl demografinių pokyčių labai išaugs viešosios išlaidos, susijusios su sveikatos priežiūra, ilgalaike priežiūra ir pensijomis. Atsižvelgiant į bendrą fiskalinio konsolidavimo poreikį, reikia toliau vykdyti reformas siekiant modernizuoti ir pritaikyti mokesčių sistemą tokiose srityse kaip vartojimo mokesčiai, gyventojų pajamų mokesčiai ir aplinkosaugos mokesčiai, atsižvelgiant į mokesčių reformas pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir vidutinės trukmės laikotarpio planą. Pagrindinis Ispanijos mokestinių pajamų šaltinis 2022 m. buvo darbo jėgos mokesčiai (50,5 % mokestinių pajamų 2022 m.). 2022 m. darbo jėgos mokesčių pajamos sudarė 19,1 % BVP (ES vidurkis – 17,3 %, euro zonos vidurkis – 17,7 %). Ispanija yra viena iš ES šalių, kurios vartojimo mokesčių pajamos buvo mažiausios (9,7 % BVP, palyginti su 10,9 % ES 2022 m.). Aplinkos mokesčiai taip pat yra mažesni nei ES vidurkis: 1,52 % BVP, palyginti su 2,02 % BVP ES 2022 m. Ispanijos mokesčių sistemoje nepakankamai atsižvelgiama į aplinkos apsaugos sąnaudas, susijusias su vandens ir dyzelino naudojimu. Reformomis, kuriomis siekiama didinti netiesioginių mokesčių (vartojimo ir aplinkosaugos) vaidmenį, ateityje būtų užtikrintos fiskalinės pajamos, remiamas darbo vietų kūrimas ir ekonominė veikla, kartu mažinant ekonomikos iškraipymus, kylančius dėl didelės darbo jėgos mokesčių dalies. Mokesčių lengvatų racionalizavimas būtų priemonė vartojimo apmokestinimui supaprastinti ir PVM atotrūkiui dėl politikos sumažinti. Dėl mokesčių ir išmokų sistemos Gini koeficientas 2022 m. sumažėjo 7,6 procentinio punkto, t. y. beveik tiek pat, kiek ir ES vidurkis – 7,9 procentinio punkto. Vis dėlto pagal Gini koeficientą Ispanija užima 18-ą vietą pagal pajamų paskirstymą prieš socialinius pervedimus ir 21-ą vietą pagal visų grynųjų pajamų paskirstymą. Socialinė sanglauda būtų dar labiau padidinta papildomai koreguojant gyventojų pajamų ir turto mokesčių progresyvumą;

(22) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos ne vėliau kaip 2026 m. Numatoma, kad jos padės veiksmingai spręsti visus atitinkamose konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Kad būtų padidintas Ispanijos ilgalaikis konkurencingumas vykdant žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas ir kartu užtikrinant socialinį teisingumą, per šį trumpą laikotarpį labai svarbu užbaigti veiksmingą gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinimą. 2025 m. birželio 4 d. priimtame Komisijos komunikate „Priemonė „NextGenerationEU“. Laikotarpis iki 2026 m.“ paaiškinamas priemonės pabaigoje taikytinas tvarkaraštis ir pateikiamos gairės valstybėms narėms iki 2026 m. rugpjūčio 31 d. maksimizuoti įgyvendinimą, be kita ko, gairės dėl to, kaip toliau racionalizuoti savo gaivinimo ir atsparumo planus, pateikiami pagrindiniai pasirinkimai, į kuriuos reikia atsižvelgti tuos planus peržiūrint, taip pat pabrėžiama, jog svarbu iš anksto vykdyti kruopštų bendrą planavimą, kad 2026 m. būtų pateikti paskutiniai mokėjimo prašymai. Ispanija jau padarė pažangą įgyvendindama savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytas reformas ir investicijas. Siekiant iki 2026 m. rugpjūčio mėn. įvykdyti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įsipareigojimus, labai svarbu, kad spręsdama atitinkamus uždavinius Ispanija paspartintų reformų ir investicijų įgyvendinimą. Dėl plano apimties ir sudėtingumo reikia imtis konkrečių tikslinių veiksmų siekiant užtikrinti, kad reformos ir investicijos būtų įgyvendintos laiku. Ypatingą dėmesį reikia skirti su įsisavinimo pajėgumais susijusiems iššūkiams spręsti, ypač atsižvelgiant į tai, kad investicijos sutelktos į įgyvendinimo laikotarpio pabaigą. Šiuos iššūkius dar labiau apsunkina tai, kad pagal iš dalies pakeistą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą per finansines priemones skiriama daug lėšų. Skatinant geresnį įvairių administracijos lygmenų koordinavimą ir supaprastinant procedūras

būtų galima paspartinti lėšų įsisavinimą ir užtikrinti, kad parama greitai pasiektų galutinius paramos gavėjus. Kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimą, itin svarbus tebėra sistemingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

(23) Ispanijoje sparčiau įgyvendinamos sanglaudos politikos programos, apimančios paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF) ir „Europos socialinio fondo +“ (ESF+). Svarbu ir toliau dėti pastangas siekiant užtikrinti, kad šios programos būtų greitai įgyvendinamos, ir kartu kuo labiau padidinti jų poveikį vietoje. Ispanija jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas, kad padidintų konkurencingumą ir ekonomikos augimą, kartu didindama socialinę sanglaudą. Be to, Ispanija ir toliau susiduria su iššūkiais, be kita ko, susijusiais su inovacijų ir konkurencingumo skatinimu pramonės pertvarkos laikotarpiu, darbuotojų kvalifikacijos kėlimu ir STEM skatinimu švietimo ir mokymo srityje, taip pat su galimybių gauti įperkamą būstą didžiuosiuose miestuose ir intensyvaus turizmo vietovėse didinimu, taip pat su hidrologinio atsparumo didinimu, ypač Vidužemio jūros regionuose ir Kanarų salose. Taip pat labai svarbu užtikrinti veiksmingą vaiko garantijų sistemos įgyvendinimą. Pagal Reglamento (ES) 2021/1060 18 straipsnį Ispanija, atlikdama sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą, privalo peržiūrėti kiekvieną programą, atsižvelgdama, be kita ko, į 2024 m. šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius. 2025 m. balandžio 1 d. priimtais Komisijos pasiūlymais ([16]) kiekvienos programos laikotarpio vidurio peržiūros rezultatų vertinimo pateikimo terminas pratęsiamas po 2025 m. kovo 31 d. Jais taip pat suteikiama lankstumo galimybių siekiant padėti paspartinti programų įgyvendinimą ir paskatų valstybėms narėms sanglaudos politikos išteklius paskirstyti penkioms Sąjungos strateginėms prioritetinėms sritims, t. y. strateginių technologijų konkurencingumui, gynybai, būstui, hidrologiniam atsparumui ir energetikos pertvarkai, taip pat investicijoms į įgūdžius prioritetiniuose sektoriuose, kartu ESF+ programose daugiausia dėmesio ir toliau skiriant pažeidžiamiausioje padėtyje esantiems asmenims;

(24) Europos strateginių technologijų platforma (STEP) suteikia galimybę investuoti į vieną iš pagrindinių ES strateginių prioritetų, stiprinant ES konkurencingumą. STEP parama nukreipiama per 11 esamų ES fondų. Valstybės narės taip pat gali prisidėti prie programos „InvestEU“, kuria remiamos investicijos į prioritetines sritis. Ispanija galėtų optimaliai pasinaudoti šiomis iniciatyvomis, kad paremtų ypatingos svarbos technologijų, įskaitant švarias ir efektyviai išteklius naudojančias technologijas, kūrimą ar gamybą;

(25) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir kitų ES fondų lėšomis, Ispanija galėtų veiksmingai spręsti uždavinius, susijusius su verslo aplinka, teismų veiksmingumu, tarpvalstybine energetikos infrastruktūra, vandentvarka ir hidrologiniu atsparumu, būsto pasiūlos trūkumu, galimybėmis gauti socialinį būstą, socialiniu sąžiningumu (visų pirma kiek tai susiję su vaikų skurdu), įgūdžių trūkumu ir mokyklos nebaigimu;

(26) kaip nustatyta Konkurencingumo kelrodyje, visos ES, nacionalinės ir vietos institucijos privalo dėti daug pastangų, kad būtų parengtos paprastesnės taisyklės ir paspartintos administracinės procedūros. Komisija nustatė plataus užmojo administracinės naštos mažinimo tikslus: bent 25 % ir bent 35 % MVĮ atveju; ji taip pat sukūrė naujų priemonių šiems tikslams pasiekti, įskaitant sistemingą ES teisės aktų testavimą nepalankiausiomis sąlygomis ir aktyvesnį suinteresuotųjų subjektų dialogą. Siekiant įgyvendinti šiuos plataus užmojo tikslus, Ispanijai taip pat reikia imtis veiksmų. 71 % įmonių mano, kad joms vykdyti verslą Ispanijoje trukdo sudėtingos administracinės procedūros ([17]). Ispanija turi galimybių supaprastinti reguliavimą ir sumažinti įmonėms tenkančią administracinę naštą. Pastaraisiais metais Ispanijoje padaugėjo reglamentų, o dėl COVID-19 poveikio jų padaugėjo dar labiau. Vien 2022 m. Ispanijos administracija priėmė 11 775 naujas normas. Didžioji dauguma Ispanijos įmonių mano, kad reguliavimas yra didelė kliūtis investicijoms. Ispanija turi tobulinti verslo aplinką gerindama koordinavimą tarp teritorijų ir valdžios lygmenų, pašalindama reguliavimo kliūtis visais lygmenimis ir palengvindama vykdant įprastą veiklą verslui tenkančią administracinę naštą. Ispanijos pasiūlymas dėl 20-osios teisinės sistemos gali pagerinti įmonių verslo aplinką;

(27) Ispanija ėmėsi svarbių veiksmų siekdama padidinti teisingumo sistemos veiksmingumą, tačiau vis dar kyla problemų. Nors Ispanijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytomis reformomis prisidedama prie teismų veiksmingumo didinimo, bylų nagrinėjimas civiliniuose ir komerciniuose teismuose vis dar užtrunka ilgai. Dėl to gali kilti daug ekonominio neveiksmingumo problemų, tarp kurių tokios problemos kaip mažiau

([16]) Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo dėl konkrečių priemonių strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056 – COM (2025) 123 final.

([17]) Greitoji apklausa „Businesses“ attitudes towards corruption in the EU“, „Eurobarometro“ ataskaita (2024 m. balandžio mėn.).

funkcionalios nekilnojamojo turto rinkos, mažesnis verslumas ir mažiau galimybių gauti kreditą. Būtų naudinga didinti teisingumo sistemos veiksmingumą, pavyzdžiui, didinant žmogiškuosius ir materialinius išteklius ir užtikrinant tolygią skaitmenizaciją skirtingose teritorijose;

(28) siekiant padidinti Ispanijos įmonių konkurencingumą, labai svarbu šalinti kliūtis, trukdančias verslo augimui ir veiklai, ypač mažesnėms ir naujesnėms įmonėms. Be reformų, kurių Ispanija ėmėsi pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, pavyzdžiui, Verslo kūrimo ir augimo įstatymo ir Startuolių įstatymo, reikia imtis tolesnių veiksmų, kad būtų sumažintos finansinės ir administracinės kliūtys verslui augti. Yra daug galimybių pagerinti bendradarbiavimą tarp administracijų, visų pirma susijusį su reguliavimo ir administracinėmis procedūromis, kurios daro tiesioginį poveikį verslo veiklai. Visų pirma reguliavimo skirtumai įvairiose teritorijose atgraso įmones nuo plėtros vienu metu į kelis regionus, o tai riboja galimybes diegti inovacijas, augti, specializuotis ir didinti efektyvumą. Nors Ispanija pasižymi gerais mokslinės kompetencijos rodikliais ir joje veikia mokslinių tyrimų sistema, pritraukianti tiek vidaus, tiek užsienio talentų, šalies rodikliai inovacijų srityje apskritai ir toliau yra prastesni už ES vidurkį. Ispanija taip pat ir toliau atsilieka mokslo ir verslo ryšių srityje. Konkrečiai, MTP išlaidos, ypač privačiosios investicijos į MTP, tebėra gerokai mažesnės už ES vidurkį ir netolygiai pasiskirsčiusios regionuose. Dėl naujausių viešosios paramos sistemų, kuriomis remiamos privačiosios investicijos į MTP, sudėtingumo ir pernelyg didelės administracinės naštos, kurią jos užkrauna galimiems paramos gavėjams, jomis naudojamasi ribotai;

(29) didelėje dalyje šalies teritorijos patiriamas vandens stygius, o vandens paklausa, visų pirma žemės ūkio, turizmo ir energijos srityse, viršija tvariomis sąlygomis prieinamus vandens išteklius. Be investicijų ir reformų, Ispanijoje įgyvendinamų pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir kitų ES fondų lėšomis, vandentvarkos gerinimas Ispanijoje tebėra svarbi problema, visų pirma vandens valdymo, vandens telkinių atkūrimo ir vandens taupymo srityse. Be to, geresnio įvairių valdžios lygmenų veiksmų tarpusavio koordinavimo mechanizmai, įskaitant su veiksmingu įgyvendinimu ir vykdymo užtikrinimu susijusias priemones, padėtų išnaudoti visas esamų priemonių galimybes;

(30) su klimatu susijusi rizika daro tiesioginį poveikį Ispanijos ekonomikai ir visuomenei, nes dėl oro sąlygų ir su klimatu susijusių ekstremalių reiškinių žūsta daug žmonių ir patiriama didelių ekonominių nuostolių. Kad vandens sistema taptų atsparesnė, reikia toliau investuoti į infrastruktūrą. Pagrindinis Ispanijos uždavinys tebėra numatyti neigiamą klimato kaitos poveikį, pavyzdžiui, potvynius, pakrančių ir dirvožemio eroziją, dykumėjimą, sausras, karščio bangas ir miškų gaisrus, ir prie jo prisitaikyti. Dedant daugiau pastangų šiame darbe taip pat padidėtų šalies hidrologinis atsparumas;

(31) gamtos būklės blogėjimas kelia didelę riziką Ispanijos ekonomikai ir konkurencingumui. Ispanijos tiekimo grandinės priklausomybė nuo ekosisteminių paslaugų yra didžiausia ES, o keli sektoriai, pavyzdžiui, žemės ūkio, žuvininkystės, statybos ir vandens tiekimo, yra visiškai priklausomi nuo ekosisteminių paslaugų. Jei nebus išlaikytas ekosistemų pajėgumas teikti paslaugas, šiuose sektoriuose gali būti patiriama didelių išlaidų arba netgi sustotų gamyba. Apsaugant ir atkuriant pagrindines ekosistemas būtų užtikrintas ilgalaikis šių ekonomikos sektorių konkurencingumas. Žemės ūkio maisto produktų sistema ir toliau daro didelį poveikį klimatui ir aplinkai, todėl reikia imtis papildomų veiksmų, kuriais būtų remiamas tvarios žemės ūkio praktikos taikymas;

(32) Ispanija daro pažangą diegdama atsinaujinančiųjų energijos išteklių sprendimus ir turi vieną didžiausių vėjo ir saulės energijos įrengtąją galią ES. Ispanijos tarpvalstybinių elektros energetikos sistemų sujungimo lygis 2025 m. (mažesnis nei 5 %) vis dar gerokai mažesnis už 2030 m. sistemų sujungimo tikslus (15 %). Tinklų ir kaupimo sprendimų tolesnis plėtojimas padėtų remti atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimą į Ispanijos energijos rūšių derinį;

(33) būsto trūkumas ir jo poveikis būsto kainoms daro įtaką namų ūkių grynosioms pajamoms ir kelia sunkumų, ypač mažas pajamas gaunančioms šeimoms ir jaunimui. Iš Ispanijos banko duomenų matyti, kad beveik 40 % Ispanijos nuomininkų nuomai ir komunalinėms paslaugoms išleidžia 40 % savo pajamų (ES vidurkis – 27 %), o Ispanijos ekonomikoje trūksta maždaug 600 000 būstų. Laukiama Žemės įstatymo reformos, kuri palengvintų naujų būstų statybą, nes būtų sutrumpintas procedūrų laikas, padidintas reguliavimo stabilumas ir pašalintos nereikalingos administracinės kliūtys. Toliau propaguojant novatoriškus statybos metodus būtų galima padidinti našumą ir prisidėti prie būstų pasiūlos. Labai svarbu užkirsti kelią darbo jėgos trūkumui statybos sektoriuje, nes, Ispanijos banko duomenimis, daugiau kaip 50 % šio sektoriaus darbdavių praneša apie sunkumus ieškant darbuotojų;

(34) įperkamo ir socialinio būsto pasiūla yra nepakankama, t. y. gerokai mažesnė už ES vidurkį. Labai svarbu keisti pasiūlą ribojančius veiksnius, kad būtų skatinama gyvenamųjų namų statyba ir plečiama nuomos rinka. Daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama sparčiam įperkamo būsto pateikimui, ypač jaunimui ir mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams. Ispanijos banko duomenimis, socialinio nuomojamo būsto ūkis sudaro tik 1,5 % visų būstų ūkio, t. y. gerokai mažiau už 9 % ES vidurkį. Atlaisvinus valstybinę žemę, plečiant nuomojamų socialinių būstų ūkį ir didinant finansavimą įperkamam ir socialiniam būstui, būsto prieinamumas padidėtų;

(35) atsižvelgiant į didelę skurdo ir socialinės atskirties riziką, vaikų skurdas yra didelis struktūrinis iššūkis socialiniam teisingumui ir ateities konkurencingumui. Skurdas arba socialinė atskirtis gresia daugiau nei 1 iš 3 vaikų. Didžiausią poveikį patiria migrantų ir romų kilmės vaikai, vaikai vienišų tėvų namų ūkiuose, žemesnį ar vidutinį išsilavinimą turinčių tėvų vaikai ir vaikai iš mažo darbo intensyvumo namų ūkių. Didelis materialinis ir socialinis nepriteklius taip pat yra didelis ir viršija ES vidurkį. Yra galimybių pagerinti vaikų gerovę užtikrinant vienodesnes galimybes gauti socialinę paramą ir pasinaudoti pajamų apsaugos priemonėmis, taip pat veiksmingiau ir tikslingiau jas taikyti. Plėtojant ir spartinant vaiko garantijų sistemos įgyvendinimą, taip pat užtikrinant galimybę gauti pagrindines paslaugas, pavyzdžiui, maitinimą mokyklose ir būstą, būtų galima sušvelninti vaikų skurdo poveikį ir užkirsti kelią nepalankių sąlygų perdavimui iš kartos į kartą. Minimalių pajamų sistema (*Ingreso Mínimo Vital, IMV*) ir vaiko išlaikymo priedas (*Complemento de Ayuda para la Infancia, CAPI*) yra labai svarbios priemonės skurdui mažinti ir pastaraisiais metais buvo dedamos nuolatinės pastangos jas veiksmingiau įgyvendinti. Nepaisant to, didinant informuotumą ir mažinant administracines kliūtis galėtų padidėti vis dar žemas naudojimosi priemonėmis lygis ir galėtų būti sprendžiama neveiksmingumo problema. Socialinių pervedimų (išskyrus pensijas) poveikis skurdo mažinimui, įskaitant vaikų skurdą, yra vienas mažiausių ES. Nepaisant tam tikro pagerėjimo, pajamų nelygybė tebėra didelė ir viršija ES vidurkį, o mokesčių ir išmokų perskirstymo poveikis taip pat yra ribotas. Dabartinių su vaikais susijusių mokesčių atskaitymų struktūros tobulinimas suteikia galimybę veiksmingiau remti pažeidžiamiausius asmenis. Padidinus tikslinę paramą šeimoms ir vaikams bei sumažinus išliekančius regioninius skirtumus, būtų galima pagerinti socialinį poveikį. Šių problemų sprendimas taip pat padėtų remti aukštynkryptę socialinę konvergenciją, atsižvelgiant į Komisijos tarnybų antrojo etapo šalių analizę pagal socialinės konvergencijos sistemą ([18]);

(36) nuolatinės kliūtys turi įtakos perėjimui iš švietimo sistemos į darbo rinką tiek profesinio rengimo ir mokymo, visų pirma, vidutinio lygio, tiek universitetinių studijų srityse. Vis dar aktualios problemos, susijusios su žemu pagrindinių įgūdžių lygiu ir dideliu mokyklos nebaigusių mokinių skaičiumi. Didelės dalies penkiolikmečių matematikos, skaitymo ir gamtos mokslų pasiekimai yra nepakankami. Nedaug moksleivių pasiekia aukščiausius rezultatus, o tai kelia pavojų produktyvumui ir konkurencingumui ateityje. Nepaisant didėjančio stojančiųjų į profesinio rengimo ir mokymo programas skaičiaus, stojančiųjų į vidurinio ir dualinio mokymo programas skaičius tebėra nedidelis. Žemas vidutinės kvalifikacijos profesinio rengimo ir mokymo programų absolventų užimtumo lygis ir maža vidutinės kvalifikacijos suaugusiųjų dalis rodo įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktį. Stojančiųjų į profesinio rengimo ir mokymo programas yra mažiau tarp vyresnio amžiaus ir žemesnio išsilavinimo asmenų, todėl didėja nelygybė, ypač tarp vyresnio amžiaus suaugusiųjų, vyrų ir žemo kvalifikacijos lygio žmonių. Menkas suaugusiųjų mokymosi aktyvumas mažina galimybes prisitaikyti prie kintančių darbo rinkos poreikių, todėl mažėja našumas ir konkurencingumas;

(37) ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros įstaigose besimokančių vaikų skaičius ir toliau didėja, tačiau regioniniai skirtumai išlieka. Regioniniai skirtumai, susiję su pagrindinių įgūdžių įgijimu, taip pat yra ryškūs. Mokyklos nebaigę moksleiviai taip pat tebėra problema, o skirtumai regioniniu lygmeniu ir tarp skirtingų lyčių išlieka;

(38) atsižvelgdama į euro zonos valstybių narių ekonomikų glaudžias tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, 2025 m. Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis veiksmų 2025 m. rekomendacijai dėl euro zonos ekonominės politikos įgyvendinti. Ispanijai skirtos 2, 3, 4 ir 6 rekomendacijos padeda įgyvendinti pirmąją euro zonai skirtą rekomendaciją dėl konkurencingumo, 4, 5 ir 6 rekomendacijos padeda įgyvendinti antrąją euro zonai skirtą rekomendaciją dėl atsparumo, o 1 rekomendacija padeda įgyvendinti 2025 m. rekomendacijoje išdėstytą trečiąją euro zonai skirtą rekomendaciją dėl makroekonominio ir finansinio stabilumo,

([18]) SWD(2025)95 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF), 2025 m.

REKOMENDUOJA Ispanijai 2025 ir 2026 m. imtis šių veiksmų:

1. Didinti bendras išlaidas gynybai bei saugumui ir stiprinti pasirengimą, kartu užtikrinant skolos tvarumą laikantis 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų. Laikytis 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomenduoto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo. Įgyvendinti reformas ir investicijas, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, kaip 2025 m. sausio 21 d. rekomendavo Taryba. Toliau plėtoti fiskalinį tvarumą peržiūrint ir supaprastinant mokesčių sistemą, be kita ko, dalį mokesčių naštos perkeliant nuo darbo jėgos prie aplinkosaugos, vartojimo ir nekilnojamojo turto mokesčių, kad būtų remiamas ekonomikos augimas ir užimtumas, sanglauda ir žalioji bei skaitmeninė pertvarka.

2. Atsižvelgiant į pagal Reglamentą (ES) 2021/241 taikomus reformų ir investicijų užbaigimo laiku terminus, paspartinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinimą. Paspartinti sanglaudos politikos programų (ERPF, TPF, ESF+) įgyvendinimą, pasinaudojant, kai tinkama, laikotarpio vidurio peržiūros teikiamomis galimybėmis. Optimaliai pasinaudoti ES priemonėmis, įskaitant programos „InvestEU“ ir Europos strateginių technologijų platformos teikiamas galimybes, siekiant padidinti konkurencingumą.

3. Supaprastinti reguliavimą, tobulinti reguliavimo priemones ir mažinti administracinę naštą ir reguliavimo fragmentaciją regionuose. Didinti teismų veiksmingumą supaprastinant teismo procesus ir toliau skaitmenizuojant teisingumo sistemą visuose regionuose. Sudaryti palankesnes sąlygas verslo kūrimui, inovacijoms ir plėtrai, remiant investicijas į MTI ir stiprinant mokslo ir verslo ryšius.

4. Gerinti vandentvarką, kad būtų galima geriau prisitaikyti prie dabartinio ir būsimo klimato kaitos poveikio, stiprinant koordinavimą visais valdžios lygmenimis ir administraciniuose organuose, plečiant sausrų ir potvynių rizikos mažinimo ir tvarios vandentvarkos žemės ūkyje sprendimus, labiau taupant vandenį ir plečiant investicijas į infrastruktūrą, taip pat remiant gamtos procesais pagrįstų sprendimų taikymą. Investuoti į energijos kaupimą, elektros energijos perdavimą bei skirstymą ir į tarpvalstybinių elektros energetikos sistemų jungtis.

5. Didinti būsto pasiūlą užbaigiant žemės įstatymo reformą, sutrumpinant leidimų išdavimo laiką, šalinant administracines kliūtis ir sprendžiant darbo jėgos trūkumo statybos sektoriuje problemą. Plėtoti aprūpinimą socialiniu ir įperkamu būstu.

6. Spręsti vaikų skurdo problemą, kartu didinant socialinių pervedimų ir socialinės paramos veiksmingumą, aprėptį ir adekvatumą. Mažinti įgūdžių trūkumą ir neatitiktį stiprinant dualinį profesinį rengimą ir mokymą ir įtraukiant daugiau asmenų į mokymosi visą gyvenimą programas, visų pirma žemos kvalifikacijos asmenims. Gerinti pagrindinius įgūdžius ir spręsti mokyklos nebaigimo problemą, atsižvelgiant į regioninius skirtumus.

Priimta Briuselyje 2025 m. liepos 8 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

S. LOSE